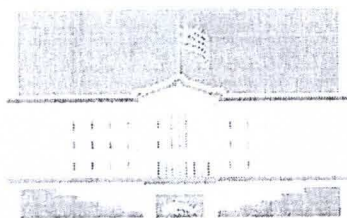

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8386
Ημερομ. Κατάθεσης: 21/7/2020

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, Τρίτη 21 Ιουλίου 2020

Προς:

- Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κ. Άδωνι- Σπυρίδωνα Γεωργιάδη
- Υπουργό Εσωτερικών, κ. Παναγιώτη Θεοδωρικάκο
- Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Νίκη Κεραμέως
- Υπουργό Τουρισμού, κ. Θεοχάρη Θεοχάρη

ΕΡΩΤΗΣΗ

Θέμα: Ανάδειξη και αξιοποίηση του παλαιοντολογικού θησαυρού της Μηλιάς Γρεβενών

Η περιοχή των Γρεβενών παρουσιάζει σπάνια γεωλογική και παλαιοντολογική αξία και αποτελεί ένα φυσικό «αρχείο πληροφοριών» για το απώτερο παρελθόν, καθώς τα ευρήματα που έχουν έρθει στο φως τα τελευταία χρόνια, πολλά εκ των οποίων μοναδικά στο είδος τους, συνιστούν πολύτιμες πηγές γνώσης για την αλυσίδα της εξέλιξης στον Ελλαδικό και τον ευρύτερο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Πιο συγκεκριμένα, στην περιοχή συναντώνται σπάνια πετρώματα, η ηλικία των οποίων χάνεται στα βάθη των αιώνων, ενώ οι συστηματικές παλαιοντολογικές ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν από το Τμήμα Γεωλογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στη θέση «Αμπέλια», στις παρυφές της πόλης των Γρεβενών, στον οικισμό της Μηλιάς και στον Πρίπορο του Αγίου Γεωργίου έφεραν στο φως απολιθώματα ζώων και προβοσκιδωτών εκατομμυρίων ετών, τα οποία παρέχουν εξαιρετικά σημαντικές πληροφορίες για το γεωλογικό παρελθόν της περιοχής, τα είδη που την κατοικούσαν, την καταγωγή και εξέλιξή τους, τη γεωγραφική τους εξάπλωση αλλά και γενικότερα για το περιβάλλον και τις κλιματικές συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή. Μάλιστα, το 2007 η ανασκαφική έρευνα της ομάδας του Τμήματος Γεωλογίας του ΑΠΘ, με επικεφαλής την παλαιοντολόγο καθηγήτρια κ. Ευαγγελία Τσουκαλά αποκάλυψε τα λείψανα ενός ακόμη γίγαντα προβοσκιδωτού-μαστόδοντα, του *Mammot borsoni*, του οποίου οι χαυλιόδοντες, μήκους περίπου πέντε μέτρων, αποτελούν τους μεγαλύτερους που έχουν βρεθεί στον κόσμο και έχουν καταχωρηθεί επίσημα στο

βιβλίο των ρεκόρ Γκίνες. Σημειώνεται ότι ο Μαστόδοντας της Μηλιάς αποτελεί ένα μοναδικό παγκοσμίως εύρημα άρα και ένα αδιαμφισβήτητο συγκριτικό πλεονέκτημα, καθώς οι επισκέπτες και οι λάτρες της φυσικής ιστορίας και της παλαιοντολογίας μπορούν να το θαυμάσουν από κοντά αποκλειστικά και μόνο στα Γρεβενά.

Όπως λοιπόν καταδεικνύουν τα εντυπωσιακά παλαιοντολογικά ευρήματα των τελευταίων ετών στα Γρεβενά, η Παλαιοντολογία στη Δυτική Μακεδονία παρουσιάζει μοναδικό ενδιαφέρον, καθώς νέα είδη ζώων εντοπίστηκαν για πρώτη φορά στον ευρωπαϊκό χώρο εν γένει, ενώ τη σπουδαία επιστημονική τους αξία προσυπέγραψαν 200 ειδικοί παλαιοντολόγοι από όλο τον κόσμο, στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε το 2014 στα Γρεβενά και τη Σιάτιστα.

Στον αντίποδα της αξίας των μοναδικών αυτών ανακαλύψεων βρίσκεται το καθεστώς διαχείρισης, αξιοποίησης και ανάδειξης τους, το οποίο σε καμία περίπτωση δε συνάδει με την επιστημονική τους σπουδαιότητα αλλά και τις προοπτικές ανάπτυξης που θα μπορούσαν να προσφέρουν στην ευρύτερη περιοχή.

Ειδικότερα, από το 2018 η συλλογή των σπάνιων αυτών ευρημάτων στεγάζεται σε οίκημα, όπου προηγουμένως λειτουργούσε το δημοτικό σχολείο Μηλιάς, μια προσωρινή λύση που η δημοτική αρχή είχε προκρίνει από το 2008 λόγω των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών που είχαν προκύψει για τη στέγαση και την υποτυπώδη κάλυψη των διαδικασιών συντήρησης.

Ωστόσο, όπως μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτό ο χώρος αυτός δεν διαθέτει τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται ώστε να αναδειχθούν επαρκώς τα πλούσια αυτά ευρήματα, ούτε μπορεί να διαδραματίσει το ρόλο ενός σύγχρονου Μουσείου που θα λειτουργεί ως διαδραστικός χώρος μάθησης, διάδοσης της γνώσης στο ευρύ κοινό και φυσικά ως πόλος έλξης επισκεπτών, μελετητών και επιστημόνων όπως θα άρμοζε στη σπουδαιότητα της συλλογής.

Στην πραγματικότητα, πρόκειται για μια πρόχειρη λύση από κάθε άποψη, καθώς το «μουσείο» αυτό δεν διαθέτει ουσιαστικό καθεστώς διαχείρισης, δεν απασχολεί προσωπικό ως αυτόνομη οντότητα, δεν παρέχει στους επισκέπτες ενημερωτικό υλικό για τη συλλογή του, δεν έχει τη δυνατότητα να εκδίδει εισιτήρια μετά αντιτίμου ώστε να καλύπτει υποτυπωδώς έστω τις τρέχουσες ανάγκες του, ακόμα και η ιστοσελίδα του δεν είναι καν ενεργή. Ακόμα πιο σοβαρό είναι το γεγονός, ότι εξαιτίας της έλλειψης οικονομικών πόρων η πολύτιμη αλλά και ευπαθής συλλογή που διαθέτει είναι σε κίνδυνο καθώς δεν εκτελούνται οι απαραίτητες εργασίες συντήρησης, ενώ από το 2011 έχουν σταματήσει και οι ανασκαφικές έρευνες παρά το γεγονός ότι τα ευρήματα που έχουν αποκαλυφθεί ως τώρα καταδεικνύουν τον σπάνιο πλούτο που κρύβει μέσα της αυτή η περιοχή και ο οποίος περιμένει να έρθει στο φως προς όφελος της επιστήμης και της ανθρώπινης γνώσης.

Μάλιστα, ενώ ήδη είχε εκπονηθεί από το 2007 υπό την επιστημονική επιμέλεια του Μουσείου Γουλιανδρή Φυσικής Ιστορίας, Έκθεση Τεκμηρίωσης για τη δημιουργία Μουσείου Παλαιοντολογίας στη Μηλιά Γρεβενών ως σημαντικού σκέλους ενός ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης του τομέα της Παλαιοντολογίας στην περιοχή με πολλαπλά οφέλη για ολόκληρο τον Νομό και ενώ το έργο είχε αρχικά ενταχθεί παράλληλα και με τη σύσταση Κέντρου Παλαιοντολογίας σε αναπτυξιακό πρόγραμμα χρηματοδότησης, εν τέλει αποφασίστηκε η απένταξή του χωρίς προφανή λόγο και επαρκή αιτιολόγηση και μάλιστα παρά το γεγονός ότι οι σχετικές μελέτες ήταν ολοκληρωμένες και ώριμες.

Με την άστοχη αυτή ενέργεια, χάθηκε μια πολύτιμη ευκαιρία να δημιουργηθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα ένα πολυδύναμο και άρτια οργανωμένο παλαιοντολογικό πάρκο πλησίον του φυσικού χώρου των ανασκαφών με σύγχρονες εγκαταστάσεις μουσείου κατά τα διεθνή πρότυπα, που θα αναδείκνυε τη σπουδαιότητα των υφιστάμενων ευρημάτων με την δέουσα βαρύτητα, θα προήγαγε τη διάδοση της γνώσης στο ευρύ κοινό, θα λειτουργούσε ως κυψέλη επιστημονικής έρευνας και προόδου και θα συνεισέφερε σημαντικά στην τοπική οικονομία ως πόλος έλξης επισκεπτών από ολόκληρο τον κόσμο.

Εξάλλου, η πλέον τρανταχτή απόδειξη για τη δυναμική που θα μπορούσε να αναπτύξει μια οργανωμένη προσπάθεια ανάδειξης της συγκεκριμένης συλλογής αποτελεί το γεγονός ότι παρά την υποτυπώδη υπάρχουσα υποδομή του Μουσείου και παρά την έλλειψη επικοινωνίας και προβολής του στο ευρύ κοινό, μέσα στα δύο χρόνια της λειτουργίας του το έχουν επισκεφτεί περισσότεροι από 15.000 επισκέπτες.

Εν κατακλείδι, η διαφύλαξη, η ανάδειξη και η αξιοποίηση της παλαιοντολογικής συλλογής της περιοχής, η προώθηση της έρευνας και της επιστήμης και η ικανοποιητική μεταφορά της γνώσης στο ευρύ κοινό μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω μιας συντονισμένης προσπάθειας εκ μέρους της Πολιτείας που μεσοπρόθεσμα θα αποβλέπει στην αποκατάσταση της εύρυθμης λειτουργίας του υφιστάμενου Μουσείου υπό την εποπτεία και επιστημονική υποστήριξη του ΑΠΘ, με την καθιέρωση αυτόνομου καθεστώτος διοίκησης και την άμεση άντληση πόρων για τις τρέχουσες ανάγκες συντήρησης και αποκατάστασης των εκθεμάτων, ενώ μακροπρόθεσμα θα θέτει εκ νέου σε εφαρμογή τον σχεδιασμό για την δημιουργία σύγχρονων υποδομών Μουσείου και την ίδρυση Κέντρου Παλαιοντολογίας, που θα αποτελέσει το θεματοφύλακα της σημαντικής αυτής επιστημονικής γνώσης και θα συμβάλει ενεργά στην περεταίρω διάδοσή της.

Δεν θα πρέπει εξάλλου να παραβλεφθεί το γεγονός, ότι η Μηλιά Γρεβενών εντάσσεται σε ένα περιβάλλον ιδιαίτερης οικολογικής, ιστορικής, λαογραφικής, αλλά και αισθητικής αξίας και η ανάδειξη της φυσικής ιστορίας και του παλαιοντολογικού πλούτου της περιοχής αποτελεί έναν αδιάσπαστο κρίκο στην εξέλιξή της που μπορεί να της προσδώσει μια μοναδική δυναμική ανάπτυξης και προόδου.

Κατόπιν τούτων ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- Πότε θα προχωρήσει η αναγνώριση του Μουσείου Μηλιάς Γρεβενών ως περιφερειακή μονάδα του Μουσείου Γεωλογίας-Παλαιοντολογίας-Παλαιοανθρωπολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ως του δικαιωματικά και καθ' ύλην αρμόδιου επιστημονικού φορέα ώστε να διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις φύλαξης και συντήρησης της συλλογής, όπως αντίστοιχα συμβαίνει και με άλλες ανάλογες δομές στην επικράτεια;
- Πότε θα θεσπιστεί ένα οργανωμένο καθεστώς διαχείρισης που θα επιτρέπει την εύρυθμη λειτουργία του Μουσείου και την ανάληψη πρωτοβουλιών για την ανάδειξη της πλούσιας συλλογής του και την περεταίρω ανάπτυξή των ερευνητικών και εκπαιδευτικών του στόχων καθώς προφανέστατα η τοπική αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτό τον ρόλο;
- Πότε θα διατεθούν κονδύλια για την τακτική συντήρηση και αποκατάσταση των ευρημάτων, ώστε να μην είναι εκτεθειμένα σε κίνδυνο αλλοίωσης και καταστροφής;

- Πότε θα εξασφαλιστεί χρηματοδότηση ώστε να συνεχίσει η παλαιοντολογική ανασκαφή στην περιοχή καθώς είναι βέβαιο ότι έχει ακόμα να προσφέρει πολλά στην επιστήμη, στην γνώση και την κατανόηση του φυσικού περιβάλλοντος και της προϊστορίας μας;
- Υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την ένταξη του έργου σε νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα ώστε να αποκατασταθεί η κατάφορη αδικία που έλαβε χώρα τα προηγούμενα χρόνια και να αρχίσει επιτέλους να υλοποιείται ένα συνολικότερο σχέδιο ανάπτυξης και προόδου υψηλών προδιαγραφών που θα προσδώσει στην περιοχή επιστημονική αναγνώριση, παγκόσμια αίγλη, υψηλή επισκεψιμότητα και κατά συνέπεια θα συνεισφέρει σημαντικά στην τόνωση της τοπικής οικονομίας και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης;

Ο ερωτών,

Ανδρέας Πάτσης

Βουλευτής Π.Ε. Γρεβενών

Νέα Δημοκρατία